

**LESENCEISTVÁND KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

4/1999. (VII. 12.) Kt. számú

r e n d e l e t e

**A település címeréről, zászlajáról és pecsétjéről,
valamint azok használatáról¹²³**

(Egységes szerkezet. Módosítással egybefoglalva és lezárva: 2012. május 31.)

Lesenceistvánd község Önkormányzata az 1999. július 8-án megtartott ülésén az 1990. évi LXVI. tv. 1. § (6) bek. a./ pontjában biztosított jogkörében eljárva a község jelképeiről, annak használatáról az alábbi rendeletet alkotja:

I.

Lesenceistvánd község jelképei

1. §

Lesenceistvánd (továbbiakban: a település) jelképei – mint annak múltjában gyökerezők, s a jelent kifejezők – a következők:

- címer,
- zászló és
- pecsét.

II.

A település címere

2. §

A címer álló, háromszögű pajzs. A pajzs alsó harmadában zöld színű domb, amelyet ezüst – domb hajlatát kísérő – ezüst csík választ el a címer többi részét jelentő kék színű mezőtől. A dombon a stilizált kápolna áll ezüst színben, a kápolna két oldalán pedig arany színben szőlő fürt, valamint három szelídgesztenye levél található. A címer részletes leírását a jelen rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

A címer használata

3. §

---

¹ Hatályba lépés napja: 1999. június 30.

² A 10/2006. (VI.16.) Kt. rendelettel módosítva és egybefoglalva. Hatályba lépés napja: 2006. június 16.

³ A 9/2012. (V.31.) önkormányzati rendelettel módosítva és egybefoglalva. Hatályba lépés napja: 2012. június 01.

- (1) A település címerét használhatja az Önkormányzat:
1. körpecsétjén, pecsétjén,
  2. zászlaján,
  3. az általa kiadott díszokleveleken, emléklapokon, kitüntető- vagy emlékérmeken,
  4. a tisztségviselőnek (polgármester, alpolgármester, jegyző) levélpapírjainak fejlécén, borítékján,
  5. meghívóin, felhívásain, tájékoztatóin, amelyek postai úton vagy hirdetőtáblára kifüggesztve kerülnek az érintettekhez,
  6. az általa készített emlék- illetve ajándéktárgyakon, amely adományozás vagy reprezentáció céljára szolgálnak.
- (2) A település címere elhelyezhető a polgármesteri hivatal, az önkormányzati szervek bejáratánál, a településre vezető közút mentén a helységnévtábla alatt, továbbá a Polgármesteri Hivatal, az önkormányzati szervek hivatali helyiségeiben.
- (3) A település címerével ellátott körpecsét hatósági eljárás során keletkezett iratoknál nem alkalmazható.

4. §

- (1) A nem önkormányzati szervek, más jogi személyek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkezők, magánszemélyek a település címerét csak engedély alapján használhatják levelezéseikben, emléktárgyaikban, kiadványaikban.
- (2) Amennyiben az (1) bekezdésben megjelöltek a település címerét kereskedelmi, idegenforgalmi, reklám célokra kívánják felhasználni, úgy ezért díjat kötelesek fizetni. Kereskedelmi célnak minősül bármilyen terméken (csomagoláson) történő megjelenítés, függetlenül attól, hogy az az eredeti színekben vagy fekete-fehérben történik. Reklám célnak minősül a prospektus, a szórólap, függetlenül annak terjesztési módjától, valamint attól is, hogy a település címerét az eredeti, vagy fekete-fehér színekben használják fel.

(3)⁴ A címer használata az önkormányzat által fenntartott intézményeknek, valamint Lesenceistvánd Község Egyházközségének díjmentes.

5. §

- (1) A 4. §-ban jelzett felhasználó köteles írásban a címer használatára a polgármestertől engedélyt kérni. A kérelemnek tartalmaznia kell az alábbiakat:
- kérelmező neve (cégneve), címe, azonosítója (pld. adószáma),
  - a címer tervezett felhasználásának módja, valamint annak időtartama vagy mennyisége (példányszáma,
  - a tervezett terjesztés, forgalmazás módja,
  - az engedélyben foglaltak betartásáért felelős személy neve, beosztása, címe.
- (2) A kérelemhez mellékelni kell a címerhordozó tárgy, kiadvány (levélpapír, szórólap stb.) mintapéldányát.

⁴ Beiktatta a 12/2004. (VIII. 31.) ÖR, 2004. augusztus 31-ével.

(3) A polgármester az engedély beérkezésétől számított 30 napon belül – a körjegyző véleményét kikérve – köteles az engedélyt érdemben elbírálni és erről a kérelmezőt haladéktalanul értesíteni. Az engedélyben rögzíteni kell az engedélyes – 5. § (1) bek. szerinti – adatait, valamint a díjat. Az engedélyben fel kell hívni a felhasználó figyelmét, hogy az engedélytől való bármilyen eltérés, a megállapított díj be nem fizetése szabálysértésnek minősül és emiatt a kiadott engedély azonnali hatállyal visszavonható, akár a szabálysértési eljárás egyidejű lefolytatása mellett.

6. §

A 4. § (2) bek. szerinti esetekben a címerhasználatért fizetendő díj összegét a Polgármester és a Körjegyző közösen állapítja meg az Önkormányzat által külön megállapított díjtételek, átalányösszegek alapul vételével.

7. §

A kiadott engedélyről a polgármesteri hivatal nyilvántartást vezet.

III.

A település zászlója

8. §

A település zászlója álló téglalap alakú, 2:1 arányú fehér színű. A település címere a függőleges szimmetriatengelyen, annak felről mért 1/3-os osztásvonalától lefele, 1/3 nagyságban helyezkedik el. A zászló kétoldalas. A téglalap aranyzsinórral körített, alsó oldalán azonos színű bojtokkal.

A település zászlójának használata

9. §

(1) A település zászlója, illetve annak méretarányos – kicsinyített – változatai használhatók:

- a hivatalos állami ünnepek alkalmával az állami zászló mellett,
- a település életében jelentős események, ünnepségek, rendezvények alkalmával más lobogókkal, illetve zászlókkal együtt,
- a képviselő-testület ülésein az ülés helyszínén,
- polgármesteri hivatal hivatali helyiségeiben,
- elismerésként adományozásra, illetve ajándékozásra,
- egyéb, a polgármester által jelentősnek ítélt esetekben.

(2) A település zászlójának az (1) bekezdésen kívüli esetekben történő felhasználásával kapcsolatban a jelen rendelet 4. § - 7. §-ban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

IV.**A település pecsétje****10. §**

- (1) A település pecsétje kör alakú, középpontjában a település címere.⁵
- (2) A pecsét alkalmazható rányomott (gumi) pecsétként, függőpecsétként.

11. §

A település pecsétje kizárólag az alábbi esetekben lehet használni:

- képviselő-testületi kiadványokon, leveleken, az általa adományozott díszokleveleken, elismerő- vagy emléklapokon,
- a polgármester iratain, levelezésein, feltéve, hogy azok nem hatósági ügyekkel kapcsolatban keletkeztek,
- függőpecsétként az Önkormányzat által adományozott jelentősebb díszokleveleken (pld. díszpolgár részére, testvértelepülés önkormányzata részére, stb.)

12. §

A település pecsétjét (gumibélyegzőjét, függőpecsétnyomóját) a polgármester jogosult és köteles kezelni, és őrizni tűzbiztos lemezszekrényben.

V.**Vegyes rendelkezések****13. §⁶****14. §**

A polgármester az Önkormányzatot évente egy alkalommal tájékoztatja a jelen rendeletben foglaltak végrehajtásáról.

15. §

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

---

⁵ A 10. § (1) bekezdés a 10/2006. (VI.16.) sz. rendelettel megállapított szöveg. Hatályba lépés napja: 2006. VI.16.

⁶ A 13. §-t hatályon kívül helyezte a 9/2012. (V.31.) önkormányzati rendelet. Hatályba lépés napja: 2012. június 01.

Jogharmonizációs záradék**16. §⁷**

Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgy körében a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek legfontosabb alapelveivel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Lesenceistvánd, 1999. június 30.

Orbán Kálmán s.k.
polgármester

Csontosné dr. Király Beáta s.k.
körjegyző

Egységes szerkezet. Módosítással egybefoglalva és lezárva: 2012. május 31.

Dr. Takács Nóra
körjegyző

---

⁷ A 16. § a 10/2006. (VI.16.) sz. rendelettel megállapított szöveg. Hatályba lépés napja: 2006. VI.16.

Lesenceistvánd címerének leírása

Összeállította: Sólyom László dr. grafikus (Keszthely)

I.

1. Lesenceistvánd vázlatos története:

Lesenceistvánd a jelenlegi Veszprém megye egyik legnyugatibb települése, Tapolca város vonzáskörzetébe tartozik.

A település, mint a legtöbb környező falvak nagy része már a honfoglalás idejében is lakott hely volt.

Első írásos említése 1262-ből származik, amikor is egy zalai oklevél „Lesunche” névvel illeti a települést, ezt követi egy másik zalai oklevél 1372-ből, amely már „Stephand” megnevezést tartalmaz.

A települést – ismereteink szerint – a legteljesebb nevén 1535-ben említi egy okirat, amikor is „Isthwand alaiter Lessenche Istvand” megnevezést használja.

A lakosság létszáma változó volt, 1531-ben 18 portát említ a korabeli összeírás, majd az 1720-as években ugrásszerűen megnövekszik a lakosság lélekszáma.

A megélhetést elsősorban a mezőgazdaság, ezen belül is a szőlőtermesztés jelentette és jelenti ma is. A település határában nagy szelídgesztenyés erdő húzódtak, és a földesúri szolgáltatások sorában az egyéb termények mellett többször is említődik a szelídgesztenye.

(Sajnos ez az értékes fafajta napjainkra majdnem kipusztult.)

A település földesúri birtok volt, uraik voltak – többek között a Dersfyek, Csoron András, a gersei Pethők, és az Esterházyak.

2. A település neve:

A magyar heraldikában nem ismeretlen az a megoldás, amikor egy adott település nevével kapcsolatos jelképeket tartalmaz a település címere, ezért szükségesnek tartottam Lesenceistvánd nevének „elemzését”.

A település neve a Lesence és Istvánd szavakból tevődik össze.

Lesence annak a pataknak a neve, amely Sümegprágánál ered és a falu határát átszelve a közeli Balatonedericsnél ömlik a Balatonba. A patak nevét néhányan szláv eredetűnek tartják a Les, Leske alakra visszavezethetően, amely csillagot jelent.

Ezzel szemben áll az a felfogás, hogy a Lesence szó egy mogyorófajta neve. Ez utóbbi változatot támasztják alá a faluban élő idős emberek elbeszélései is, amely szerint valamikor a patak partján nagyon sok mogyoróbokor volt, amely mint valami jellegzetesség, volt a kis patak, illetve a névadója is.

Az Istvánd szóban, mint oly sok más magyar faluében, a „d” betű birtokos rag, amely azt jelenti, hogy a település valamikor egy István nevezetű úr birtoka, tulajdona volt. Azt azonban a rendelkezésre álló okiratok, egyéb források alapján nem állapítható meg, hogy ez az István melyik család tagja lett volna.

3. A település egykori földesurainak címerei:

Az egyes települések földesurainak címerét, vagy azoknak egyes elemeit gyakran viszontláthatjuk egy-egy város, falu címerében is. Pl. Keszthely város régi-új címerében szereplő, kivont kardot tartó oroszlán a Festeticsek címeréből került át a XVII. század közepén a városéba, amikor is a korábbi szőlő és egyéb növényi motívumokat tartartalmazó pecsét helyett a kivont kardot tartó oroszlán jelenik meg.

Csoron-család:

Dunántúli család, nevüket Chyoron-ként is említik az oklevelek. András, akivel a család kihalt, Veszprém megyei főispán volt és birtokához tartozott – többek között Nagy Iván leírása szerint – Lesence, Tomaj is. (Lesence a mai Lesenceistvánddal, Tomaj pedig a szomszédos Lesencetomajjal azonos.)

A család kihalása után ezek a települések is a Nádasdy család tulajdonába kerültek.

A Csoron címer vágott, felső mezőben két szembe néző állat figurája van, az egyik teljes nagyságban látszik, a másiknak pedig csak a feje.

Derzsffy-család:

A források Derzsffy-ként is említik nevüket. A családnak – Nagy Iván szerint – jelentős dunántúli birtokaik voltak, azonban Lesenceistvándot, környékét nem említik.

Címerük: koronán álló kétfarkú, koronás oroszlán van.

Esterházy-család:

A család grófi ágából származó Károly (1723-1799) a település földesura volt.

Címerük: kék színű pajzsban koronán álló, koronás griff, jobb lábában kivont kardot, a másikban pedig három piros rózsát (virágot) tart. A griff alakja a pajzs fölött megismétlődik.

Fényes család:

A helytörténeti lexikon szerint tulajdonosok voltak, azonban a Nagy Iván szerint leírt Fényes-családnak csak Biharban voltak birtokai, így címerének ismertetése indokolatlan.

Nádasdy család:

A családnak – Nagy Iván szerint- két ága van, mindkettő a gersei Pethőkkel közös törzsből származik.

A családnak többféle címere is ismert. Az egyikben kék mezőben, náddal körülvett vízben nyakát feltartó vadkacsa van, szétterjesztett szárnyakkal. A kacsa motívum a címer felett is megismétlődik, de itt a fején már korona van.

A család által használt másik címerben két nádbuzogány közötti vízen egy koronás vadkacsa úszik.

Nedeczky család:

A helytörténeti lexikon szerint a település urai voltak. Ezt azonban Nagy Iván nem erősíti meg, hiszen ez a felvidéki birtokos család csak a XVIII. században szerzett birtokot

Magyarországon, Zemplén vármegyében. Dunántúli birtokaik nem ismertek, így címerüket nem említem.

Pethő család:

A település földesurai voltak 1766-ig, amikor is a család kihalt.

Címerük vágott és hasított volt, négy részből álló. Bal felső vörös mezőben befelé forduló, ágaskodó aranyszínű oroszlán áll, hátsó combközépig ábrázolva. A jobb felső kék mezőben, nád között vadkacsa úszik, feltartott szárnyal. A bal alsó kék színű mezőben fekvő arany hold fölött két arany csillag van, a jobb alsó vörös mezőben pedig ágaskodó, arany színű sárkány.

II.

4. A kapott megbízatás:

Az Önkormányzat állásfoglalása szerint a címernek ki kell fejeznie

- a település történelmi múltját, helyét,
- a település lakóinak jelenleg is megélhetést nyújtó természeti adottságokat és
- az itt élő emberek hitét.

5. Az elfogadott címer leírása:

Az előzetes egyeztetések alapján elkészített tervezetek közül az Önkormányzat, a településen élők véleményének kikérése után az alábbi fogadta el 1999. június 3-i ülésén:

Alakja: háromszögű pajzs, borítok, díszek nélkül.

Színei: kék, zöld, ezüst és arany ill. fekete az egyes színek találkozásánál, illetve a pajzs szélein, a település nevében, amely a pajzs ívét követi.

Leírása: alsó harmadában, nem egyenes vonallal „vágott”. A pajzs talpán, az alsó harmadban zöld színű domb van, amelyet a fölötte lévő kék mezőtől a domb vonalát követő ezüst csík zár le.

Az ezüst csíkon, ezüst színnel a kápolna stilizált képe látható kék mezőben. A kápolna mellett – jobb oldalon – arany színben három szelídgesztenye levél egy levélnyélen és – bal oldalon – arany színben szőlőfürt.

A címerképek, színek jelentése:

A címerpajzs formája, díszek nélkül a település honfoglalásig visszavezethető történetére utal, hisz az első címerpajzsok formája is hasonlóan egyszerű volt.

A domb jelzi a települést körül vevő dombos-lankás tájat, a zöld szín a megélhetést adó földet. A domb ívét követő ezüst szalag (csík) a település egyik nevét adó Lesence patakot szimbolizálja.

A kék az ég, a levegő színe, amely nélkül nincs élet.

A kápolna a település legjellegzetesebb épülete, s ezen túlmenően utal az itt élők istenhitére az ezüst színével.

A szelídgesztenye levél, a szőlőfürt azt a növényi kultúrát jelenti, amely lehetővé tette – többek között – az itt élők megmaradását ezen a településen, és teszi ezt a jövőben is. Az arany szín utal a nap melegére, mint az élet egyik forrására.

A címerpajzs ívét követően a település neve van, fekete színben.

Összegezve: a címerben alkalmazott jelképek, színek kifejezik az itt élők felfogását a természetről, a hitről, a településünkről és a jövőjükről, s ugyanakkor megfelelnek a heraldikai követelményeknek is.

A címer felépítése, színválasztása, jelkép rendszere alkalmassá teszi azt más településektől való megkülönböztetésre még akkor is, ha nem tartalmazza egykori földesurainak címerében fellelhető motívumokat.

Keszthely, 1999. június 3.

Sólyom Sándor dr.
grafikus